

EKSPERTYZA ORNITOLOGICZNA

Lokalizacja	Świnoujście, ul. Trentowskiego, działki geodezyjne 56/4, 56/5, obręb 0002
Zamawiający	Urząd Miasta Świnoujście ul. Wojska Polskiego 1/5, 72 - 600 Świnoujście
Rodzaj opracowania	Ekspertyza ornitologiczna
Wykonawca	Pracownia Przyrodnicza SOSENKA ul. Tarpanowa 32/4, 70 - 796 Szczecin
Opracował	mgr inż. Krzysztof Jankowski, mgr inż. Monika Grzejszczak
Data	09 maja 2016 roku

Oświadczamy, że niniejsza dokumentacja została wykonana zgodnie z ustaleniami, zasadami współczesnej wiedzy technicznej, obowiązującymi w tym zakresie przepisami i normami oraz w stanie kompletnym z punktu widzenia celu, któremu ma służyć.

Pracownia Przyrodnicza
SOSENKA
Referent: Barbara Taranów Zieloni
mgr inż. Monika Grzejszczak

Inspektor Barbara Taranów Zieloni
mgr inż. Krzysztof Jankowski
op. nr 2015/10 Poznań/170003/2015

Pracownia Przyrodnicza
SOSENKA
Krzysztof Jankowski
ul. Tarpanowa 32/4
70-796 Szczecin
tel. 609 691 279

www.sosenka24.pl

ul. Tarpanowa 32/4
70-796 Szczecin
NIP: 955 202 54 22

tel: 609 691 279
tel: 603 721 072
tel: 609 695 302

1
e-mail: biuro@sosenka24.pl

1. PODSTAWA OPRACOWANIA

Podstawę opracowania stanowi zlecenie nr WIM.271.2.32 wystawione przez Gminę Miasto Świnoujście w dniu 02 maja 2016 roku dla Pracowni Przyrodniczej SOSENKA na sporządzenie opinii ornitologicznej niezbędnej do złożenia wniosku derogacyjnego dotyczącego dwóch sztuk drzew gatunku topola włoska *Populus nigra* L. 'Italica' rosnących w pasie ul. Trentowskiego w Świnoujściu.

2. METODYKA

Kontrolę ornitologiczną wykonano w dniu 06 maja 2016 roku. Przedmiotem kontroli ornitologicznej było sprawdzenie występowania i zasiedlenia gniazd ptasich przez ptaki dwóch drzew gatunku topola włoska.

a) termin i czas obserwacji

Prowadzenie obserwacji podzielono na 2 części: południową (w godzinach 11:00 – 13:00) i popołudniowo – wieczorną (w godzinach 16:00 – 18:00).

b) sprzęt i narzędzia użyte do monitoringu

Obserwację dokonywano z poziomu gruntu za pomocą lornetki Optricon Explorer 8x42. Dokumentację zdjęciową wykonano aparatem Nikon Coolpix P500.

Oznaczenie przynależności gatunkowej ptaków zasiedlających jedno z gniazd dokonano na podstawie wiedzy fachowej oraz doświadczenia ornitologicznego autorów niniejszego opracowania. Stwierdzony gatunek ptaka jest powszechnie znany i jego identyfikacja jest bezsporna. Obserwacja ornitologiczna została wykonana w dzień słoneczny przy wysokiej przejrzystości powietrza. Aparat asymilacyjny na przedmiotowych drzewach nie był jeszcze rozwinięty w stopniu większym niż 30% naturalnego ulistnienia. Widoczność pnia, korony drzewa, konarów bez czynników ograniczających. Obserwację prowadzono krzyżowo to jest: w odległości 15 metrów od drzewa od strony skweru, 15 metrów od drzewa od strony zabudowy mieszkaniowej, oraz w odległości 15 metrów od strony południowej oraz północnej. Prowadzono oględziny również od podstawy pni w górę.

3. WYNIKI

Podczas przeprowadzonej kontroli ornitologicznej stwierdzono jak poniżej:

- **topola włoska nr 10**

Brak gniazd ptasich.

- **topola włoska nr 11**

Stwierdzono 1 zajęte (zasiedlone) gniazdo sroki *Pica pica*.

W trakcie przeprowadzonej obserwacji w wierzchołkowej części korony topoli włoskiej (nr 11) na wysokości 13 m stwierdzono występowanie charakterystycznego gniazda zbudowanego tuż przy pniu z warstwy nieregularnie ułożonych i wystających w różnych kierunkach gałązek o długości 20 – 50 cm. Materiał budulcowy ułożony w różnych kierunkach, nieregularnie. Podczas obserwacji stwierdzono występowanie przy i w gnieździe dwóch osobników sroki. Ptaki w dniu obserwacji prowadziły intensywną budowę lub rekonstrukcję gniazda znosząc gałązki. Gniazdo nie jest przykryte charakterystycznym dla srok sklepieniem z luźno splecionych gałązek.

Sroki corocznie budują nowe gniazda, choć zdarza się również, że po wykonaniu koniecznych napraw i uzupełnień wykorzystują także gniazda stare. W okolicy ul. Trentowskiego zaobserwowano również inne pary srok gniazdujące w pobliskiej kępie zadrzewienia iglastego - odnotowano tam obecność 6 dorosłych ptaków.

4. Wykładnia prawna

Niektóre gatunki ptaków (w tym również sroka) wykazują w ostatnim pięćdziesięcioleciu tendencję do osiedlania się na terenach zabudowy mieszkaniowej lub przemysłowej; taki stan rzeczy powodowany jest najczęściej utratą naturalnych siedlisk i ostoi. Prawne aspekty ochrony poszczególnych elementów przyrodniczych – również w środowisku miejskim – zawarte są w kilku najważniejszych aktach prawnych w randze ustaw lub rozporządzeń.

- a. **Ustawa o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 roku** (Dz. u. 2009 nr 151, poz. 1220 ze zm.) – wraz z aktami wykonawczymi jest podstawowym aktem prawnym określającym prawidłowy sposób postępowania z gatunkami ptaków objętymi ochroną. Ustawa określa zakazy występujące w stosunku do zwierząt objętych ochroną gatunkową oraz odstępstwa od tych zakazów.

W art. 52 pkt. 1 ustawy określono, iż w stosunku do dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być wprowadzone następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania lub chwytania;
- 3) **umyślnego niszczenia ich jaj, postaci młodych lub form rozwojowych;**
- 4) transportu;
- 5) chowu lub hodowli;
- 6) zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania, posiadania lub preparowania okazów gatunków;
- 7) **niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowy młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania;**
- 8) **niszczenia, usuwania, lub uszkodzenia gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień;**
- 9) umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień;
- 10) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny lub transportu w celu sprzedaży okazów gatunków;
- 11) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 12) **umyślnego płoszenia lub niepokojenia;**
- 13) umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących;
- 14) fotografowania, filmowania lub obserwacji, mogących powodować ich płoszenie lub niepokojenie;
- 15) umyślnego przemieszczanie z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- 16) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

W art. 52 pkt. 2 doprecyzowano, iż w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową mogą być wprowadzone, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych i jeżeli nie spowoduje to zagrożenia dla dziko występujących populacji zwierząt objętych ochroną gatunkową, odstępstwa od zakazów, o których mowa w ust. 1, dotyczące:

- 1) usuwania od dnia 16 października do końca lutego gniazd z budek dla ptaków i ssaków;

- 2) usuwania od dnia 16 października do końca lutego gniazd ptasich w obiektów budowlanych i terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne.

b) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 7 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2014, poz. 1348).

Rozporządzenie obejmuje ochroną wiele gatunków ptaków, w tym srokę. Rozporządzenie wprowadza w stosunku do chronionych zwierząt następujące zakazy:

- 1) **umyślnego zabijania;**
- 2) umyślnego okaleczania lub chwytania;
- 3) **umyślnego niszczenia ich jaj lub form rozwojowych;**
- 4) transportu;
- 5) chowu;
- 6) zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów;
- 7) **niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania;**
- 8) niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień;
- 9) umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień;
- 10) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;
- 11) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 12) umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- 13) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

Rozporządzenie wprowadza jednocześnie w paragrafie 9 następujące odstępstwa od zakazów:

- 1) zakaz usuwania gniazd, o którym mowa w paragrafie 6 ust. 1 pkt 8 oraz w paragrafie 8 ust. 1 pkt 6, nie dotyczy usuwania od dnia 16 października do końca lutego gniazd z budek dla ptaków i ssaków;
- 2) zakaz usuwania gniazd, o którym mowa w paragrafie 6 ust. 1 pkt 8 oraz w paragrafie 8 ust. 1 pkt 6, nie dotyczy usuwania od dnia 16 października do końca lutego gniazd ptasich z obiektów budowlanych lub terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne.

5. Analiza tematu

Sroka *Pica pica* w obecnym stanie prawnym zgodnie *Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* objęta jest ochroną częściową. Biologia gatunku jest dobrze poznana. Składanie jaj (najczęściej od 4 do 7 sztuk) przypada z reguły w kwietniu lub rzadziej w maju. Sroka ma jeden lęg w roku, w przypadku jednak straty lęgu zdarza się uzupełniające składanie jaj. Analizując stan gniazda w dniu kontroli (06 maja 2016) należy stwierdzić, że zaobserwowana para srok, uzupełniała niezbędne braki w zasiedlonym gnieździe przygotowując się do ponownego lęgu, gdyż poprzedni mógł być całkowicie płony (stosunkowo chłodny kwiecień) lub stracony. Samica samotnie wysiaduje jaja przez 17 – 18 dni. Natomiast młode pozostają w gnieździe pod opieką rodziców przez 20 dni od wyklucia. Po 24 dniach młode osiągają samodzielność.

Mając na uwadze powyższe celowe jest złożenie wniosku do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie na uzyskanie zgody na odstępstwa od zakazów ustawowych tj. zniszczenie siedlisk ptaków objętych ochroną gatunkową (częściową).

6. LITERATURA

1. Bezzel E. 2000. Ptaki – leksykon. MULTICO Oficyna Wydawnicza. Warszawa.
2. Chodkiewicz T. i in. 2012. Monitoring populacji ptaków Polski w latach 2010 – 2012. Biul. Monit. Przyr. 9: 1 – 4.
3. Gotzman J., Jabłoński B., 1972, Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Warszawa
4. Hazak J., 1974. Jaja i gniazda ptaków. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne. Warszawa.
5. Hudec K., 1993. Przewodnik PTAKI. Multico Oficyna Wydawnicza, Warszawa.
6. Kuczyński L., Chylarecki P., 2012. Atlas pospolitych ptaków lęgowych Polski. Rozmieszczenie, wybiórczość siedliskowa, trendy. GIOŚ, Warszawa.
7. Neubauer G., i in. 2011. Monitoring populacji ptaków Polski w latach 2008 – 2009. Biul. Monit. Przyr. 8/1: 1 – 40.
8. Svensson L., 2011, Ptaki Przewodnik Collinsa. Multico Oficyna Wydawnicza, Warszawa.
9. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 roku w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2014, poz. 1348).

7. DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

